

IZ SONČNE ZAMBIJE

JANEZ MLAKAR
piše prijateljem

„Ze pet mesecev se grejem v Zambiji in na svojo srečo — odlično se počutim. Tukajšnje življenje in delo mi je vedno bolj všeč. Tečaj Nyanja jezika je za mano. Trajal je 4 mesece, vodil pa ga je izkušeni francoski misijonar — Beli oče — ki deluje v Zambiji že 34 let. Tečaj je bil tukaj v Lusaki in se ga je udeležilo 19 „študentov“ različnih narodnosti, starosti, poklicev in vere. Beli oče nas je seznanil tudi z običaji in zgodovino zambijskih plemen. Beli očetje so priznani strokovnjaki za pastoralno delo v Afriki. Zato odhajam po končanem tečaju na prakso v sosednjo škofijo, kjer delujejo Beli očetje, da se seznamim z njihovim načinom dela in obenem izpopolnim v jeziku. Tam ostanem dva meseca.

Ko govorim o Belih očetih, naj vam posredujem zanimivo zgodbo 27 letnega belgijskega misijonarja iz iste družbe. Kmalu po prihodu v Zambijo — lani — je nevarno zbolel na jetrih. Zdravniki niso mogli pomagati in zdelo se je, da ni upanja za mladega misijonarja. V istem času (novembra lani) je „Times“ poročal o „jeklenih jetrih“, edinstvenem aparatu, ki je edini te vrste na svetu. Misijonarjev zdravnik je takoj telefoniral iz Zambije v London. Zdravnik v Londonu je pristal pod pogojem, da „spoji“ bolnika s tem aparatom še istega dne. Prevoz z letalom je to omogočil in po treh dneh se je bolnik že prebudil iz nezavesti. Zdaj okreva pri svojih sorodnikih v Belgiji.

Prejšnji mesec je odletel na okrevanje v Evropo p. Radko Rudež. V zadnjih treh letih je deloval na zelo razsežnem področju v okolici Lusake. To je bilo pionirsko delo. Organiziral je bogoslužna središča, zgradil tri cerkve in neutrudno zbiral in obiskoval ljudi. Zdaj

Od leve: br. Jože Rovtar, Kristina Mlakar, bogoslovec Jože Grošelj, Barica Rous, p. Jože Kokalj

Oprostite nam!

Zaradi pokvarjenih strojev v tiskarni ste dobili list z veliko zamudo

Jože

Prvi od leve je p. Janez Mlakar, ob njem pa trije irski misijonarji

Množica pri blagoslovitvi cerkve, ki jo je v Feiri zgradil z verniki p. Lovro Tomažin.

sta na tem področju osnovani dve neodvisni župniji in dva duhovnika bosta morala nadaljevati njegovo delo. Po patrovem odhodu sem ga sam nadomešal za dve nedelji na eni od teh dveh župnij. Opravi sem dopoldne štiri maše, katehist je pridigal. Vsako mašo sem imel na drugem bogoslužnem središču. Popoldne sem se vrnil v Lusako skoraj brez moči in s piskajočim glasom. Zdaj pa pomislite: p. Rudež je vzdržal več let pod mnogo težjimi pogoji, saj je sam pridigal, po maši pa krščeval in poučeval več skupin katehumenov. Nič se ne čudim, če ima zdaj težave z grlom (in ledvicami) in je moral — čeprav nerad — oditi za nekaj mesecev domov na zdravniške preglede, počitek in okrevanje.

Božičnega pisma misijonskega krožka slovenskih bogoslovcev smo misijonarji v Zambiji bili zelo veseli. Vsem bogoslovcem smo hvaležni in jim želimo blagoslova pri njihovem delu. Hvaležni smo tudi medškofijskemu misijonskemu odboru, ki si neutrudno prizadeva še bolj razvneti in utrditi misijonsko zavest med Slovenci. Posebna zahvala gre dr. V. Fajdigi, ki je poseben dobrotnik vseh slovenskih misijonarjev. Cestitamo mu k častnemu imenovanju...

Misijonsko delo je danes zelo delikatna zadeva, ker mladi narodi razvijajo svojo samostojnost na vseh področjih. Pri tem jim tudi mi želimo pomagati."

BRAT ROVTAR

je dobil novo službo: postal je ekonom zambijskega bogoslovja. Od tam se oglašaja prijateljem:

"Od začetka šolskega leta, tj. od sredine januarja, delam v bogoslovnem semenišču v Mpimi. Prej je bilo bogoslovje skupno za Zambijo in Malawi. Zambijski bogoslovci so morali študirati v Malawiju. Lani sredi leta pa so Zambijci morali zapustiti Malawi. Prišli so v Mpimo, 150 km severno od Lusake, kjer so v malem semenišču priredili nekaj prostorov za bogoslovje, dokler ne bodo zgradili novega bogoslovja v Lusaki.

Vseh bogoslovcev je letos 43 in to v vseh šestih letnikih in za vseh devet zambijskih škofij. Letos bodo posvečeni štirje dijakoni. Profesorjev je 5 in to dva frančiškana — minorita — dva bela očeta in en jezuit — Hrvat p. Luka Lucić.

Bogoslovci gredo vsako nedeljo v bližnje mesto Kabwe, kjer po župnijah pomagajo in se uvajajo v pastoralno delo. Res dobri fantje so, le tako malo jih je za celo Zambijo. Mnogi tudi ne vztrajajo.

Prosimo Gospoda žetve, naj pošlje novih delavcev na svojo žetev!"

Bratu Jožetu iskreno čestitamo k imenovanju za ekonoma zambijskega bogoslovja.

Prav tako p. Luciću, mlademu profesorju, ki nam vsem daje zgled veselja, požrtvovalnega in duhovno zelo globokega redovnika.

PROSTO PO PRESERNU

Ko bi zdajle prišel v Ljubljano in bi me kdo vprašal, kako se učim afriški jezik nyanja, bi mu odgovoril: "Prosto po Prešernu." In se ne bi zlagal. Kakor njegov Orglarček sem tudi jaz popustil posvetno rabo (npr. šofiranje po lusaškem asfaltu) in odšel "v Afrike goščavo".—

Tu zdaj vsako jutro zahajam na pašo med "pastirje samske", ki pasejo misijonske in druge krave (kakih 75 repov je vseh skupaj). Tu jih poslušam "kako jo on zavije; jezika sol, lepota, da le zine." Tudi to je res. Clovek ima vtis, da so vsi ti ljudje rojeni najmanj za poslance, tako jim jezik teče. Pravi "strgani dohtarji."

Pogovarjamo se seveda vse mogoče: "Kar je pri hiši treba in na polji, kak prideluje se krompir najbolji, kaj zverine stran od bajte varje in kak nalezejo se garje." Toda naš glavni pastir Francisko je tudi dober kristjan in katekizem zna bolje kot marsikateri kontestator v Evropi. Zato mi tudi rad "vse po vrsti razodeva, da vse ustvaril nas je Bog največji, da kar grešila sta Adam in Eva, na križu opero krvi potoki." Se pravi, pripoveduje mi zgodbe iz Sv. Pisma. Seveda na svoj poseben način.

Ampak on to res zna! Poučili so ga Beli očetje v Mozambiku, preden so ga krstili v letu Gospodovem 1912! Eden od njegovih tovarišev je samo krščen, drugi pa niti to. Vendar tudi onadva vesta povedati, kako je bilo, ko je Eva dala Adamu banano in pa kako je Jezus v Kani Galilejski pomnožil pivo. (Vino je v tej deželi neznana pijača.)

Potem preidemo spet na bolj vsakdanje stvari, tehniko in svetovno politiko. Po enkrat na teden jim razlagam kaj je sneg in v dneh oktoberske vojne sem jim moral vsak dan poročati novice z bojišč. Tank sem jim opisal kot "tovornjak iz samega železa, velik kot naša delavnica."

Jože Grošel "v Afrike goščavi"

Medtem ko mi modrujemo pod senčnatim drevesom, se krave mirno pasejo med visokim bičevjem. Saj tukaj po prvem dežju "veselje spreleti naturo celo." Trava poganja vsepovsod. Sicer "toplo sonce vabi ven čebelo" in tudi muhe in komarje. Toda krave imajo svojo "gardo", veliko jato lepih belih ptičev, velikih kot golobi, ki jim Angleži pravijo egret. Ptič straži kravo včasih kar na njenem hrbtu, navadno pa tesno za njenimi petami in gorje muhi, ki primanevrira v bližino, "zanjo ni pomoči rešnje."

Tako sedimo in se menimo, okrog nas pa ptički žvrgolijo, murni cvrčijo in opice vpijejo svoj "Hoj!" Res, prava pastirska idila. Kar prekmalu zazvoni poldne. Poslovim se v skladu z vsem obširnim bontonom, s širokim klubkom pokrijem svoje pomanjkanje las in jo odkurim proti domu, kjer me "v pokoju tihem hladne hiše" čaka kosilo. Po poti navadno ugotavljam, da sem po dveh ali treh urah takega "študija" bolj zbit kot po najbolj intenzivnem jezikovnem tečaju kje na angleških otokih.

Vaš

Jože Grošel

P.s.

Jože je uspešno končal svoj študij zambijskega jezika. Januarja je nastopil svojo prvo službo kot profesor in vzgojitelj v malem semenišču, kjer se devetdeset fantov "pripravlja" za duhovniški poklic. Molimo, da bi vsaj nekateri ta poklic res dosegli!

Nova župnijska cerkev v Materu hitro raste. Obenem z gradnjo pa rastejo tudi stroški....

P. TOMAZIN

je pred Božičem odpotoval na obisk svojim domačim v Buenos Aires, v začetku marca pa je v Rimu začel "tretjo probacijo", zadnje leto jezuitske vzgoje. Po sedmih letih se je srečal z domačimi, obiskal pa bo tudi Slovenijo, kjer živi njegova sestra. V Zambijo se vrne ob koncu leta.

DVE NOVINKI

in več kandidatk je slovesno sprejel v družbo "Odrešenikovih hčerk" lusaški nadškof med slovesno mašo v Materu. V novi družbi so samo Zambijke in se trudijo, da bi dale redovniškemu življenju pečat zambijske kulture. Oblečene so podobno kot žene—domačinke. Obred, ki ga je sestavil lusaški nadškof (ustanovitelj nove družbe), je živo spremljala velika množica vernikov.

Ko so duhovniki pokrili mlade redovnice z velikim črnim pregrinjalom, je ljudstvo prepevalo pogrebne pesmi, ko pa so (obrnjene k ljudstvu) izgovarjale besede svoje posvetitve Kristusu, so verniki vriskali in prepevali pesmi Vstajenja.

Po maši smo pripravili sprejem za sorodnike novink in druge goste in tradicionalno

Zambijsko kosilo (polenta) za 60 ljudi. Člani miadinske organizacije so plesali domače plese. Lusaški nadškof izredno lepo pleše bojne plese svojega plemena Ngoni. Posebno se je izkazal, ko je sam plesal pred veliko množico in pred predstavniki oblasti po slovesnosti posvetitve nove cerkve v Feiri.

PRI ZIDAVI CERKVE

v Materu so delavci ubili dve kači. Velikega pitona pa so pobili na asfaltni cesti prav sredi Lusake.

USTANOVITELJ VERSKE SEKTE

Johannes Shoniwa je umrl v Zambiji. Imel je tisoče pristašev v raznih državah Srednje Afrike. Njegova Cerkev je znana kot "Afrška Cerkev." Zapustil je sto žena in mnogo otrok. Najresnejši kandidat za njegovega naslednika ima le 45 žena.

CERKEV V AFRIKI

hitro raste — številčno namreč. Kristjanov je že 40 odstotkov vseh Afričanov, muslimanov je 41 odst, skoraj vsi drugi pa so animisti, ki verujejo v duhove prednikov. Brezverci so le redke izjeme.

Afrika ima že okrog 5400 neodvisnih krščanskih sekt.

List izdajajo SLOVENSKI ZAMBIJSKI MISIJONARJI Naslov: MATERO CATHOLIC PARISH
P.O. Box 3243
LUSAKA - ZAMBIA - AFRICA